

ikke alle handlinger, der falder inden for rammerne af de undtagelsesbestemmelser, der er angivet i art. 5, stk. 1-4, nødvendigvis er tilladt efter direktivet.

Der foreslås ikke indført nye undtagelsesbestemmelser i ophavsretsloven på baggrund af de valgfrie undtagelser i art. 5.

Det bemærkes, at aftalelicensordninger ifølge direktivets præambelbetragtning nr. 18 ikke anses som undtagelser fra eneretten, men derimod som et system til forvaltning af rettigheder.

Tekniske foranstaltninger m.v.

Udviklingen af den digitale teknologi har betydet, at rettighedshaverne har fået nye midler til deres disposition, som kan bidrage til en effektiv teknisk beskyttelse og håndhævelse af deres rettigheder i informationssamfundet. Disse tekniske midler kan bl.a. tage form af adgangskontrollerende indretninger og kopispæringer:

- Adgangskontrollerende indretninger har navnlig betydning i relation til tilrådighedsstilling af beskyttet materiale via internettet. Indretningerne fungerer på den måde, at visse betingelser med hensyn til pris, varighed, udnyttelse af materialet, antallet af brugere m.v. skal accepteres, før der ved hjælp af password og lign. gives adgang til det pågældende materiale.
- Kopispæringer har til formål at sikre, at der ikke kan fremstilles kopier eller kun et begrænset antal kopier. Kopispæringer kan inkorporeres i både fysiske medier (cd, cd-rom, dvd og lign.) og i materiale, der stilles til rådighed online fx via internettet.

M.h.p. at understøtte anvendelsen af tekniske foranstaltninger er der i infosoc-direktivets art. 6 gennemført nye regler, som skal sikre rettighedshaverne en retlig beskyttelse mod bl.a. omgåelse samt fremstilling og omsætning af hjælpemidler, der kan bruges til omgåelse. Der er tale om en retlig beskyttelse, som fungerer ved siden af selve ophavsretsbeskyttelsen. Direktivet regulerer alene tekniske foranstaltninger, hvis formål er at forhindre eller begrænse handlinger, der er ophavsretligt relevante, dvs. navnlig kopispæringer, mens adgangskontrollerende indretninger som sådanne ikke omfattes af dette regelsæt.

Art. 6, stk. 4, indeholder endvidere bestemmelser, der regulerer forholdet mellem beskyttelsen mod omgåelse af de tekniske foranstaltninger og visse specifikt opregnede undtagelser fra rettighedshavernes enerettigheder. Formålet er at finde en afbalanceret løsning, der på den ene side tager nødvendigt hensyn til rettighedshavernes interesse i, at deres tekniske for-

anstaltninger ikke omgås, og på den anden side forskellige brugergrupperes interesse i fortsat at kunne gøre brug af undtagelser fra eneretten, som er hjemlet i ophavsretsloven.

Ud over beskyttelsen mod uautoriseret kopiering af værker m.v., i tilfælde hvor rettighedshaverne har anvendt kopispæringer og lign., har der også vist sig at være behov for en beskyttelse mod uautoriseret fjernelse af og manipulation med elektroniske oplysninger om rettighedsforvaltning. Det forventes, at rettighedshaverne i fremtiden i vid udstrækning vil gøre brug af digital rettighedsforvaltning (på engelsk »digital rights management«), hvilket fx indebærer, at oplysninger til identifikation af rettighedshaverne inkorporeres i det digitale materiale. Rettighedshaverne vil herefter kunne kontrollere udnyttelsen af deres værker og frembringelser. Direktivet indeholder i art. 7 en specifik regulering vedrørende uautoriseret fjernelse eller ændring af sådanne indkodede elektroniske oplysninger om rettighedsforvaltning.

Bestemmelserne i art. 6 og 7 har samtidig til formål at sikre, at der inden for Fællesskabet sker en ensartet gennemførelse af de forpligtelser, der følger af WCT og WPPT.

Bestemmelserne foreslås gennemført i et nyt kap. 6 a i ophavsretsloven, jf. lovforslagets nr. 45.

Nordiske overvejelser

Der har igennem mange år været tradition for et tæt nordisk samarbejde på ophavsrettens område, hvilket har medført, at de nordiske ophavsretslove i hovedsagen er ensartede. For at bevare den størst mulige retsenhed har de nærmere retningslinjer for gennemførelsen af direktivet været drøftet på møder med ressortministerierne i de andre nordiske lande.

3. Lovforslagets øvrige indhold

Aftalelicens for biblioteker

Der stilles forslag om indførelse af en ny aftalelicensordning i ophavsretslovens § 16, stk. 2, der åbner mulighed for, at offentlige biblioteker på bestilling kan foretage digital formidling af tidsskriftsartikler og andre tekstuddrag m.v. til hhv. andre biblioteker og direkte til de enkelte brugere. Forslaget betyder, at bibliotekerne kan benytte fx e-mail og digitale faxmaskiner som led i deres formidlingsvirksomhed (lovforslagets nr. 14).

Baggrunden for forslaget er et ønske fra bibliotekssektoren om at kunne anvende den digitale teknik som led i lånesamarbejdet med andre biblioteker og direkte i forhold til brugerne. Infosoc-direktivet giver ikke